

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"
Освітня програма	38685 Міжнародні економічні відносини
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	056 Міжнародні економічні відносини

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	38685
Назва ОП	Міжнародні економічні відносини
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	056 Міжнародні економічні відносини
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Ткаленко Світлана Іванівна, Коняєва Єлизавета Григорівна, Георгіаді Неллі Георгіївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	Не було
Дати візиту до ЗВО	10.11.2020 р. – 12.11.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/26227>

Програма візиту експертної групи <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/29370>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОМП, що акредитується, та ЗВО загалом справили достатньо позитивне враження. Відповідність ОМП усім Критеріям була визначена на рівні В.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Цілі ОМП відповідають місії та стратегії ЗВО, визначені з урахуванням позицій та потреб стейкхолдерів, досвіду вітчизняних та іноземних ЗВО, тенденцій розвитку спеціальності та ринку праці. ОМП відповідає вимогам законодавства, містить компоненти, що відповідають предметній сфері навчання. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти та передбачає набуття здобувачами соціальних навичок (softskills). Правила вступу на навчання є чіткими і зрозумілими та враховують особливості освітньої програми. Наявний публічний доступ до нормативних документів ЗВО. Академічна мобільність є врегульованою. Застосування сучасних методів та форм під час навчання. Використання ІТ-платформ ZOOM, MOODLE та інших допомагає координувати освітні бізнес-процеси. Залучення викладачів та аспірантів до участі у грантових міжнародних і національних конкурсах, міжнародних стажуваннях, а також у програмах міжнародної академічної мобільності. Наявна практика запрошення іноземних лекторів (візит-професорів) для проведення занять для аспірантів даної ОМП. Наявність у відкритих джерелах робочих програм навчальних дисциплін ОМП із чітко прописаними формами та критеріями оцінювання, Декларації про академічну доброчесність. Використання в Університеті ліцензованої програми перевірки текстів на наявність академічного плагіату. Зацікавленість роботодавців у даній ОМП, готовність сприяти проходженню практики в їхніх установах. Співпраця з Національним інститутом стратегічних досліджень, Інститутом міжнародних відносин КНУ ім. Т. Шевченка, спільна участь у грантових проектах. Злучення професіоналів-практиків, роботодавців, експертів галузі щодо проведення круглих столів, конференцій, зустрічей зі здобувачами ОМП. ОМП на достатньому рівні забезпечена матеріально-технічною базою. В аудиторіях належним чином облаштовані та забезпечені технічними засобами робочі місця. У здобувачів та НПП є вільний доступ до бібліотечних фондів, репозитарію. Створені умови для їх соціальної, психологічної та інформаційної підтримки. Достатня прозорість та публічність основних документів і процедур, що забезпечують та регулюють освітній процес в ЗВО та на ОМП. Зміст ОМП відповідає науковим інтересам аспірантів і забезпечує їх підготовку до викладацької діяльності. Наукова діяльність аспірантів відповідає напрямам досліджень їх наукових керівників. ЗВО організаційно та матеріально забезпечує в межах ОМП можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів. Університет забезпечує можливості для долучення аспірантів до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю. ЗВО забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

ОМП не повністю відображає галузевий і регіональний аспект. Рекомендовано розширити перелік обов'язкових і вибіркового компонентів, які би враховували як галузевий, так і регіональний контексти, а також повністю охоплювали наукові інтереси здобувачів. Структурно-логічна схема ОМП не відображає зв'язок між освітніми компонентами і послідовність їх проходження здобувачами. Рекомендовано удосконалити структурно-логічну схему. Реалізація існуючого механізму вибіркового потребує вдосконалення щодо надання більшої свободи здобувачам при виборі варіативних дисциплін. Рекомендовано розширити перелік вибіркового дисциплін та за змістом наблизити їх до сфери МЄВ. У ЗВО відсутнє положення, яке визначає чіткий механізм визнання результатів навчання, отриманих в іноземних закладах освіти. Рекомендовано більш чітко визначити механізм визнання результатів навчання, отриманих в іноземних закладах освіти, у відповідних Положеннях Університету. У ЗВО немає силабусів. Рекомендовано створити силабуси як форму інформування здобувачів про зміст та правила навчання і викладання. Перегляд РНП відбувається раз у два роки; рекомендована література в деяких РНП є доволі застарілою. Рекомендовано щорічно переглядати робочі програми та оновити літературні джерела. Недостатність інформаційних заходів щодо популяризації академічної доброчесності. Рекомендовано ЗВО популяризувати академічну доброчесність через проведення різноманітних заходів. Обмеженість розміщення викладачами власних наукових праць в електронному репозитарії бібліотеки ЗВО. Рекомендовано розміщувати в електронному репозитарії повнотекстові роботи здобувачів та наукові праці НПП. Недостатньо розвинута в ЗВО система підвищення педагогічної майстерності. Рекомендовано посилити сприяння вдосконаленню викладацької майстерності та розвивати власні програми в цьому напрямі. Відсутня процедура реагування на результати аналізу опитувань аспірантів та оприлюднення інформації про результати такого реагування. Рекомендовано розробити процедуру реагування на результати аналізу опитувань аспірантів та оприлюднювати інформацію про результати такого реагування. У ЗВО не повністю задовольняються потреби осіб з обмеженими можливостями. Необхідно активізувати роботу з підвищення рівня доступності всіх навчальних корпусів для осіб з обмеженими можливостями. Недосконала процедура періодичності перегляду ОМП. Рекомендовано розробити чітку процедуру перегляду освітніх програм у ЗВО (раз на рік); Анкета для опитування здобувачів за даною ОМП не повною мірою відображає якість ОМП та задоволеність здобувачів її реалізацією. Рекомендовано удосконалити питання щодо задоволеності рівнем викладання, організацією навчального процесу, структурно-логічною послідовністю дисциплін, їх кількістю та обсягом тощо. У публічному доступі відсутня інформація від стейкхолдерів щодо наданих ними зауважень і пропозицій з удосконалення даної ОМП. Рекомендовано запровадити механізм одержання зауважень та пропозицій стейкхолдерів через веб-сайт ЗВО.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Метою ОНП є підготовка висококваліфікованих, конкурентоспроможних у науковому, освітньому та професійному середовищі фахівців ступеня доктора філософії, здатних здійснювати самостійну науково-дослідну та інноваційну діяльність, використовувати здобуті комплексні знання як у практичній, організаційній роботі в сфері міжнародних економічних відносин, так і в науково-педагогічній діяльності у закладах вищої освіти (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/24776>). Експертна група встановила, що мета ОНП відповідає місії і стратегії ЗВО, які визначено Концепцією інноваційного розвитку ДВНЗ «Ужгородський національний університет» на 2015-2025 рр. (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/8662>). У відповідності до Концепції дослідницько-інноваційний університет здійснює підготовку нової генерації фахівців, які вміють комплексно поєднувати дослідницьку та підприємницьку діяльність (програмні результати навчання охоплюють вміння та знання, необхідні для започаткування та реалізації проєктної діяльності, роботи з фінансовою документацією, професійної діяльності в сфері міжнародної економіки); ефективна діяльність дослідницько-інноваційного університету забезпечується стратегічним партнерством з регіональними державними структурами, представниками великого, середнього і малого бізнесу, провідними вищими навчальними закладами України та сусідніх країн Вишеградської групи, у тому числі в рамках Міжнародного консорціуму університетів (під час навчання аспіранти здобувають компетенції, необхідні для організаційної діяльності в галузі міжнародних економічних відносин); наукова діяльність інноваційного університету є провідною і орієнтована на отримання нових знань (ОНП орієнтує на оволодіння практичним інструментарієм наукових досліджень у сфері міжнародних економічних відносин), освітня – на використання знань у навчальному процесі для підготовки фахівців (програма орієнтує здобувача на застосування здобутих теоретичних знань та практичних умінь у педагогічній діяльності). Отже, цілі ОНП відповідають місії та стратегії ЗВО.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

ЗВО підтвердив свою співпрацю із стейкхолдерами. Як запевнили експертну групу представники академічної спільноти, обговорення ОНП у 2019 році відбувалося шляхом проведення засідання робочої групи (протокол від 11 березня 2019 р., наведений у відповідях на запит 1 в системі Нацагентства), на якому були присутні такі представники роботодавців: ТОВ «Ядзакі Україна», КП «Ужгородське агентство регіонального розвитку», Закарпатський філіал Національного інституту стратегічних досліджень при Президентові України. Також проводилось засідання кафедри міжнародних економічних відносин (протокол № 7 від 13.03.2019 р. наведений у відповідях на запит 1 в системі Нацагентства), на якому ухвалили врахувати досвід аналогічних освітніх програм Інституту міжнародних відносин КНУ ім. Тараса Шевченка та вузу-партнера Братиславського економічного університету. На цьому засіданні були присутні аспіранти кафедри МЕВ. Так, аспірант 3 курсу Гетманенко О.О та аспірант 2 курсу Дербаль Ю.Ю запропонували ущільнити освітню складову ОНП і збільшити час для написання дисертаційного дослідження, а також висловили побажання переглянути структуру ОНП щодо доцільності педагогічної практики, при цьому вивільнені години було запропоновано спрямувати на дисципліни вільного вибору або на науково-дослідницьку складову програми. Обговорення ОНП у 2020 р. відбулося на засіданні робочої групи (протокол від 08.06.2020 р., наведений у відповідях на запит 1 в системі Нацагентства), на якому розглядалось питання зміни гаранта; було ухвалено рішення врахувати результати опитування здобувачів і повернути в навчальний план асистентську практику, а також взяти до уваги пропозицію викладачів кафедри МЕВ розширити перелік вибіркових дисциплін, додавши до нього дисципліни «Міжнародна економічна статистика» та «Управління міжнародними компаніями в умовах глобалізації світової економіки». Після зустрічей із здобувачами вищої освіти, викладачами та роботодавцями можемо зробити висновок про те, що залучення стейкхолдерів до формулювання цілей та програмних результатів навчання здійснюється.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі та програмні результати навчання відповідають сучасним тенденціям розвитку спеціальності та ринку праці. Як запевнили ЕГ роботодавці, на даний час необхідно враховувати такі тенденції розвитку ринку праці, як зростаючу потребу з боку бізнесу та органів державної влади Закарпатської області в економістах у сфері МЕВ із високим рівнем знань іноземної мови та науковим мисленням, здатністю до інноваційної діяльності. Також працевлаштування випускників передбачається у науково-дослідних інститутах, наукових та аналітичних центрах, діяльність яких пов'язана із сферою міжнародних економічних відносин, а також у закладах вищої освіти (зокрема, у ДВНЗ «УжНУ») на посадах науково-педагогічних/педагогічних чи наукових співробітників та на адміністративних посадах. Як зазначив гарант, галузевий контекст даної ОНП був врахований шляхом введення нормативної дисципліни «Міжнародні економічні відносини та світова економіка», а також вибіркової дисципліни «Європейські інтеграційні процеси» та «Економіка євроінтеграційних процесів України». Регіональний аспект, на думку робочої групи, врахований шляхом включення вибіркової дисципліни «Міжнародна співпраця регіонів», а також відображений у тематиці дисертаційних робіт. Проте, дана ОНП за змістом не повністю відображає галузевий та регіональний аспекти. На думку ЕГ, однієї обов'язкової дисципліни недостатньо для формування фахових компетентностей. Крім того, дисципліна «Міжнародна співпраця регіонів» є вибірковою і може не бути обраною здобувачами. Рекомендовано розширити перелік як обов'язкових, так і вибіркової компонент ОНП шляхом введення додаткових дисциплін, які би враховували як галузевий, так і регіональний контексти. Під час зустрічі з викладачами експертної групи вдалось з'ясувати, що перед запровадженням даної ОНП робочою групою було проведено моніторинг вітчизняних (Львівський національний університет ім.І.Франка, Західноукраїнський національний університет (м.Тернопіль), Донецький національний університет ім.В.Стуса (м.Вінниця), Інститут міжнародних відносин Київського національного університету ім. Т.Г. Шевченка, та зарубіжних (університети ім. Лоранда Етвеша та Корвінус (м.Будапешт,Угорщина), Державний університет ім. М.Скłodовської-Кюрі в м.Любліні та Жешувський університет (Республіка Польща), Міжнародна школа менеджменту ISM – Slovakia (Пряшів,Словацька республіка) освітніх програм. Порівнювалися освітня підготовка аспірантів, робота разових спеціалізованих рад із захисту дисертацій та реалізація здобувачами права вибору дисциплін з інших ОНП, їх працевлаштування в ЗВО та залучення до академічного підприємництва. В якості еталонних розглядалися програми Київського національного університету імені Тараса Шевченка, філією якого свого часу був факультет міжнародних відносин ДВНЗ «УжНУ», та Економічного університету м. Братислава (Словаччина). Результати їх розгляду та врахування досвіду аналогічних програм наведено у відповіді на запити з в системі Нацагентства.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за спеціальністю «Міжнародні економічні відносини» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти відсутній. Визначені закладом програмні результати навчання відповідають дескрипторам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Цілі ОНП відповідають місії та стратегії ЗВО. Вони визначені з урахуванням позицій та потреб стейкхолдерів, установлених шляхом проведення засідань робочої групи за участю роботодавців, засідань кафедри МЕВ за участю здобувачів та академічної спільноти, а також урахування досвіду вітчизняних та іноземних ЗВО, що реалізують аналогічні програми. ОНП враховує тенденції розвитку спеціальності та ринку праці, про що свідчить зацікавленість роботодавців у підготовці фахівців за даною спеціальністю.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Дана ОНП за змістом не повністю відображає галузевий та регіональний аспект. На думку ЕГ, однієї обов'язкової дисципліни недостатньо для формування фахових компетентностей. Крім того, дисципліна «Міжнародна співпраця регіонів» є вибірковою і може не бути обраною здобувачами. Рекомендовано розширити перелік як обов'язкових, так і вибіркової компонент ОНП шляхом введення додаткових дисциплін, які би враховували як галузевий, так і регіональний контексти.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Оскільки цілі ОНП відповідають місії та стратегії ЗВО, визначені з урахуванням позицій та потреб стейкхолдерів, а також урахуванням досвіду вітчизняних та іноземних ЗВО, що реалізують аналогічні програми, ОНП враховує тенденції розвитку спеціальності та ринку праці, але не повністю відображає галузевий та регіональний аспекти, то ОНП, що акредитується, відповідає Критерію 1 із незначними відхиленнями, які не є суттєвими.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії становить 30-60 кредитів ЄКТС. Обсяг освітньої складової ОНП, відповідно до проекту стандарту вищої освіти зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини», який був розміщений на сайті МОН для обговорення, має становити 30 кредитів ЄКТС. Обсяг освітньої складової ОНП «Міжнародні економічні відносини», затвердженої Вченою радою ДВНЗ «Ужгородський національний університет» від 25.06.2019 р., становить 35 кредитів ЄКТС, що цілком узгоджується із вищезазначеними документами і відповідає вимогам законодавства. Обсяг освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС), спрямованих на формування компетентностей, становить 23 кредити. Обсяг кредитів, що відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти, складає 12 кредитів. У відповідності до Постанови КМУ від 23.03.2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» дана ОНП включає: 1) освітню складову, що формує знання зі спеціальності, за якою проводиться дослідження (це дисципліна «Міжнародні економічні відносини та світова економіка» (4 кредити) та 2) вибіркові дисципліни (по 6 кредитів кожна), тобто загалом 16 кредитів; 2) освітню складову, що формує загальнонаукові (філософські) компетентності, (це дисципліна «Теорія та методологія класичної та сучасної філософії» обсягом 4 кредити); 3) освітню складову з набуття універсальних навичок дослідника (це дисципліни «Сучасні інформаційні технології» (3 кредити), «Презентація наукових результатів та управління науковими проектами» (3 кредити); 4) освітню складову, що формує мовні компетентності іноземною мовою (це дисципліна «Іноземна мова для комунікації у науково-педагогічному середовищі» обсягом 6 кредитів). У 2020 р. ОНП «Міжнародні економічні відносини» переглядалась і обговорювалась. У результаті обговорення ОНП та врахування пропозицій стейкхолдерів обсяг освітньої складової було збільшено з 35 до 40 кредитів ЄКТС. В освітню складову внесено освітню компоненту «Асистентська практика» обсягом 3 кредити та 2 кредити розподілено на освітні компоненти за вибором здобувачів вищої освіти. Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного наукового керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації. Отже, дана ОНП відповідає вимогам до підготовки здобувачів, визначеним даною Постановою.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОНП «Міжнародні економічні відносини» включає обов'язкові компоненти (23 кредити ЄКТС) та вибіркові компоненти (12 кредитів ЄКТС). Структурно-логічна схема ОНП побудована так, що незрозумілими є зв'язок між освітніми компонентами і послідовність їх проходження здобувачами (у схемі відсутні стрілки, які би пояснювали напрямки руху та взаємозв'язки між дисциплінами). Попри те, наукова складова ОНП структурована добре і чітко відображає послідовність реалізації етапів проведення наукових досліджень, починаючи від складання плану наукової роботи і завершуючи захистом дисертації. Підготовку здобувачів даної ОНП до викладацької діяльності забезпечують такі освітні компоненти ОНП, як «Інновації в сучасній педагогіці, організація та проведення навчальних занять», «Іноземна мова для комунікації у науково-педагогічному середовищі». В ОНП 2019 р. відсутньою була асистентська практика, яку, зважаючи на побажання аспірантів, викладачів і роботодавців, у 2020 р. ввели як освітню компоненту даної ОНП (обсягом 3 кредити). Під час зустрічей із гарантом і представниками академічної спільноти ЕГ вдалось встановити, що в змісті ОНП загалом прослідковується логічна взаємопов'язаність освітніх компонентів, що створює передумови якісного досягнення програмних результатів навчання. Проте, на думку ЕГ, перелік дисциплін, які формують фахові компетентності, відповідають предметній області визначеної спеціальності, формують індивідуальну освітню траєкторію здобувачів, є дещо обмеженим (одна обов'язкова і 6 вибіркових дисциплін, з яких аспірантами обирається лише 2). А тому потребує перегляду і доповнення. Підсумовуючи результати проведених зустрічей, з метою удосконалення змісту і структури ОНП на засадах врахування побажань викладачів ЕГ рекомендує: збільшити кількість обов'язкових і вибіркових дисциплін для вивчення здобувачами; ввести дисципліни «Міжнародна економічна статистика», «Методологія наукових досліджень», залишити в навчальному плані асистентську практику та розглянути можливість збільшення кредитів, що виділяються на неї.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Як запевнили на зустрічі викладачі за даною ОНП, програмний матеріал циклу дисциплін, що вивчаються аспірантами, спрямований на вивчення міжнародних економічних відносин між суб'єктами світового економічного простору в процесі еволюції міжнародного співробітництва. Предметом вивчення обов'язкової дисципліни «Міжнародні економічні відносини та світова економіка» є загальні закономірності розвитку світової економіки, фундаментальні прояви і особливості функціонування основних форм міжнародних економічних відносин. Всі дисципліни з циклу вибіркових є фаховими і відповідають предметній області, в якій реалізується ОНП. Тематика наукових робіт аспірантів також перебуває в межах спеціальності «Міжнародні економічні відносини». Теми дисертаційних робіт стосуються аналізу процесів функціонування світового господарства, розвитку основних форм міжнародних економічних відносин та участі України в них, реалізації міжнародної співпраці, у тому числі на регіональному рівні, спрямування зусиль у міжнародній сфері для сталого поступу національної економіки та забезпечення інноваційно-інвестиційного розвитку. Перелік тем дисертаційних робіт аспірантів подано у відповіді на запит 2 в системі Нацагентства, таблиця «Інформація щодо відповідності напрямів досліджень аспірантів та їх наукових керівників». Однак, на думку ЕГ, однієї обов'язкової дисципліни «Міжнародні економічні відносини та світова економіка» є недостатньо для формування фахових компетентностей здобувачів. А також 6 вибіркових дисциплін (у проєкті ОНП за 2020 р. - 8 вибіркових дисциплін) є занадто мало для повного охоплення предметної області визначеної для ОНП спеціальності. Рекомендовано переглянути перелік дисциплін на предмет відповідності предметній області та розширити його як у блоці обов'язкових, так і у блоці вибіркових дисциплін.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Питання формування індивідуальної освітньої траєкторії в ДВНЗ «УжНУ» визначені Положенням про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/25262>) та Положенням про індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22965>). Крім того, здобувачі за даною ОНП реалізують своє право на вибір навчальних дисциплін відповідно до Положення про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін у ДЗВН «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22963>), у якому зазначається, що "...здобувачу може бути відмовлено, якщо кількість здобувачів, що обрали дисципліну, перевищує максимальну нормативну чисельність, або є меншою за встановлену нормативну кількість здобувачів при формуванні груп...". Здобувачам за даною ОНП пропонується вибір двох варіативних дисциплін з шести, представлених у циклі дисциплін професійної підготовки. На думку ЕГ, перелік вибіркових дисциплін у структурі даної ОНП є доволі обмеженим. Експертна група дійшла висновку, що реалізація існуючого механізму вибірковості потребує вдосконалення щодо надання більшої свободи здобувачам при виборі варіативних дисциплін. Вважаємо за доцільне розширити перелік навчальних дисциплін для можливого вибору здобувачами за даною ОП; за назвою та змістом наблизити їх до сфери міжнародних економічних відносин. Рекомендовано переглянути згадане вище Положення та внести зміни до нього на предмет зменшення обмежень (ліквідування встановлених Університетом значень нормативної чисельності) щодо вибору здобувачами дисциплін з метою підвищення ефективності формування ними справді індивідуальної освітньої траєкторії.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

У навчальному плані 2016 р. була передбачена педагогічна практика, у плані 2019 р. вона була відсутня. Враховуючи побажання аспірантів, викладачів і роботодавців, у 2020 р. як освітню компоненту даної ОНП ввели асистентську практику (обсягом 3 кредити). Як запевнили члени робочої групи, ОНП включає цикл дисциплін професійної підготовки, що спрямовані на досягнення практичних фахових компетентностей. Завдяки обов'язковим компонентам циклу загальної підготовки у здобувачів формуються компетентності, що є необхідними для подальшої професійної, в т.ч. наукової та педагогічної діяльності, як: вміння працювати з сучасними бібліографічними і реферативними базами даних, а також наукометричними платформами, вміння формувати команду дослідників для вирішення локального завдання (формулювання наукової проблеми, робочих гіпотез, збору інформації, підготовки пропозицій), готувати запити на отримання фінансування, звітну документацію, ініціювати наукові та інноваційні комплексні проєкти в галузі міжнародних економічних відносин. Як показали результати опитування здобувачів вищої освіти третього рівня щодо ОНП, проведеного у 2019 р., аспіранти виказали загалом задоволення стосовно практичної підготовки за ОНП. Так, на питання "Чи достатній обсяг практичної підготовки, закладений в освітній програмі, за якою Ви навчаєтесь?" ствердно відповіло 86,7% респондентів, 13,3% з них відповіли "Частково". Звіт за результатами опитування аспірантів щодо ОНП наведено у відповіді на запит 1 в системі Нацагентства. Оскільки асистентська педагогічна практика є обов'язковою компонентою практичної підготовки та дозволяє сформувати у здобувачів необхідні професійні компетентності до педагогічної діяльності, експертна група рекомендує у подальшому не виключати цю освітню компоненту зі структури ОНП та розглянути можливість збільшення кількості кредитів, що виділяються на її проходження.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Як запевнили експертну групу здобувачі вищої освіти, роботодавці і викладачі, зміст ОНП дозволяє здобути через освітні компоненти ОК. 01, ОК. 02, ОК. 03, ОК. 04, ОК. 05 такі соціальні навички, як знання іноземної мови на рівні, достатньому для презентації наукових результатів в усній та письмовій формах, розуміння фахових наукових та професійних текстів; вміння спілкуватися в іншомовному науковому і професійному середовищі; вміння формувати команду дослідників для вирішення локального завдання; вміння вести спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю в галузі міжнародних відносин; професійно презентувати результати своїх досліджень на міжнародних наукових конференціях, семінарах, практично використовувати англійську мову в науковій, інноваційній та педагогічній діяльності, ефективно працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії та інші. Для формування навичок використовуються усні доповіді та підготовка есе, складання портфоліо, усний та письмовий переклад фахових текстів, підготовка презентацій із застосуванням сучасних технологій, репродуктивні, частково-пошукові, проблемні задачі тощо.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній. Присвоєння професійної кваліфікації здобувачам вищої освіти за ОНП не передбачено.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Навантаження здобувачів за даною ОНП, формування навчального та робочого планів, складання розкладів занять та сесій формуються відповідно до Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/25262>). Як запевнив ЕГ гарант, у навчальному плані аспіранта враховано вимогу щодо співвідношення варіативної та обов'язкової частин програми (23 кредити з 35 відведено на нормативні дисципліни загальної підготовки, решта – на варіативну складову). Максимальне тижневе навантаження аспіранта денної форми становить 20 годин. Обсяг аудиторних годин для денної форми навчання становить не більше 40% загального обсягу дисципліни. Обсяг аудиторних годин для заочної форми навчання встановлюється в обсязі не більше 30% від аудиторного навантаження денної форми (решта відводиться на самостійну роботу). Під час зустрічей зі здобувачами було з'ясовано, що періодично заступником декана з навчально-методичної роботи та завідувачем кафедри МЕВ проводяться усні опитування аспірантів з приводу задоволеності графіком проведення занять, аудиторною завантаженістю тощо.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів за дуальною формою освіти за даною ОНП не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для даного рівня вищої освіти. ОНП містить у собі компоненти, які загалом відповідають предметній сфері навчання. Її структура передбачає можливість для здобувачів формувати свою індивідуальну освітню траєкторію. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. ОНП передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Структурно-логічна схема ОНП побудована так, що незрозумілими є зв'язок між освітніми компонентами і послідовність їх проходження здобувачами. Рекомендовано удосконалити структурно-логічну схему. Перелік дисциплін, які формують фахові компетентності, відповідають предметній області визначеної спеціальності, формують індивідуальну освітню траєкторію здобувачів, є дещо обмеженим (одна обов'язкова і 6 вибіркових дисциплін, з яких аспірантами обирається лише 2) і потребує перегляду і доповнення. Рекомендовано: збільшити кількість обов'язкових і вибіркових дисциплін для вивчення здобувачами; розглянути можливість введення дисциплін “Міжнародна економічна статистика”, “Методологія наукових досліджень”, залишити в навчальному плані асистентську практику та розглянути можливість збільшення кредитів, що виділяються на неї. Реалізація існуючого механізму вибірковості потребує вдосконалення щодо надання більшої свободи здобувачам при виборі варіативних дисциплін. Рекомендовано розширити перелік навчальних дисциплін для можливого вибору здобувачами за даною ОП; за назвою та змістом наблизити їх до сфери міжнародних економічних відносин, переглянути згадане вище Положення та внести зміни до нього на предмет зменшення обмежень (ліквідування встановлених Університетом значень нормативної чисельності) щодо вибору здобувачами дисциплін з метою підвищення ефективності формування ними справді індивідуальної освітньої траєкторії.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Оскільки обсяг ОНП відповідає вимогам законодавства, передбачає практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності, а також соціальні навички (softs kills), а удосконалення потребує структурно-логічна схема ОНП та існуючий механізм вибірковості дисциплін, то ОНП загалом відповідає Критерію 2, а виявлені експертною групою недоліки не є суттєвими та можуть бути виправленими у відповідності до рекомендацій.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання за ОНП «Міжнародні економічні відносини» до ДВНЗ «УжНУ» містяться на сайті <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/1108>. В правилах прийому визначено перелік необхідних документів, необхідність проведення співбесіди на факультеті та особливості складання вступних іспитів в аспірантуру. У Додатку А п. 6 “Конкурсний відбір, його організація та проведення” до Правил прийому зазначено Порядок нарахування додаткових балів за навчальні/наукові досягнення вступників. Аналіз результатів самооцінювання, опитування у фокус-групах ЗВО здобувачів денної і заочної форми навчання, НПП, роботодавців, а також розгляд підтверджувальних документів дозволили встановити, що правила прийому на навчання (на підставі частини п'ятої статті 44 Закону України «Про вищу освіту») є чіткими і зрозумілими, не містять дискримінаційні положення та оприлюднені на веб-сайті ЗВО. Вони щорічно оновлюються та відповідають Умовам прийому для здобуття вищої освіти в 2020 році МОН України.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Зарахування на ОНП «Міжнародні економічні відносини» відбувається згідно з «Правилами прийому до аспірантури та докторантури Державного вищого навчального закладу “Ужгородський національний університет” у 2020 році». Вступниками до аспірантури складаються іспити зі спеціальності, філософії, іноземної мови та презентації дослідницьких пропозицій чи досягнень. Якщо вступник не має магістерської освіти за фахом, він ще складає додаткове вступне фахове випробування. Програми іспитів вступних випробувань розміщені на сайті відділу аспірантури і докторантури ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/abiturient/phd>). Проведена зустріч з адміністрацією та викладачами підтвердили практику щорічного перегляду програми вступних фахових випробувань для вступу на спеціальність «Міжнародні економічні відносини». Аналіз змісту програми вступного іспиту зі спеціальності 292 “Міжнародні економічні відносини” (2020 р.) (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/9670>) доводить її релевантність предметній області. Загалом правила прийому на навчання враховують особливості ОНП «Міжнародні економічні відносини».

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Експертна група встановила, що питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, регулюється Положенням про порядок визнання (перезарахування) кредитів ЄКТС для учасників програм академічної мобільності у ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/21266>). У пункті 3 цього документу відображено правила визнання (перерахування) кредитів ЄКТС. Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/25262>. У п. 6.11 зазначено, що перезарахування навчальних дисциплін (зарахування кредитів ЄКТС, визнання результатів навчання) після стажування в рамках академічної мобільності відбувається у порядку, встановленому Постановою Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 р. № 579 та Вченою радою Університету. Вчена рада Університету має право прийняти рішення про визнання набутих аспірантом в інших вищих навчальних закладах (наукових установах) компетентностей з однієї чи декількох навчальних дисциплін (зарахувати кредити ЄКТС), обов'язкове здобуття яких передбачено освітньо-науковою програмою підготовки здобувачів ступеня доктора філософії. ЕГ встановила, що в ЗВО визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності. Під час експертизи встановлено, що досвід академічної мобільності за даною ОНП відсутній.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Під час експертизи з'ясовано, що питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюється Положенням про порядок визнання в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» результатів навчання, здобутих у неформальній освіті (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22966>). Процедура визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті відображена у п.2.7. розділу 2. В документі зазначено, що процедура визнання результатів включає три етапи, а саме: подання заяви здобувачем; формування керівником структурного підрозділу, в якому навчається здобувач, предметної комісії; проведення оцінювання результатів навчання. Бланк заяви опубліковано у Додатку до положення. Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті є структурованими, послідовними і зрозумілими. Практик застосування результатів навчання у неформальній освіті на даній ОНП не виявлено.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила вступу на навчання є чіткими і зрозумілими, вони враховують особливості освітньої програми. Публічний доступ до нормативних документів ЗВО. Академічна мобільність є врегульованою.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

У ЗВО відсутнє положення, яке визначає чіткий механізм визнання результатів навчання, отриманих в іноземних закладах освіти. ЕГ рекомендує додатково ознайомитися із кращими практиками визнання результатів навчання в інших ЗВО, а також більш чітко визначити механізм визнання результатів навчання, отриманих в іноземних закладах освіти у відповідних Положеннях Університету.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Оскільки правила прийому на навчання за ОНП є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, враховують особливості освітньої програми у професійному контексті та оприлюднені на офіційному веб-сайті УжНУ, але в ЗВО відсутнє положення, яке визначає чіткий механізм визнання результатів навчання, отриманих в

іноземних закладах освіти, то ОНП, що акредитується, відповідає Критерію 3 із незначними відхиленнями, які не є суттєвими.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми та методи навчання, які використовуються в процесі викладання за даною ОНП, сприяють досягненню більшості програмних результатів. Це було встановлено під час проведення он-лайн-зустрічей з викладачами та аспірантами. Викладачі та аспіранти зазначали, що в процесі викладання використовувалися такі методи викладання, як розв'язання ситуативних завдань, кейсів, написання есе, воркшопи та інші. У навчальному процесі активно використовуються новітні освітні технології, зокрема налагоджено електронне навчання в системі Moodle, використовуються платформи ZOOM, Google Meet та інші, що забезпечує можливість дистанційного виконання практичних робіт. Свідченням студентоцентрованого підходу є застосування бесід і дискусій, виконання творчих практичних завдань і можливість отримання та перевірки завдань для здобувачів доктора філософії дистанційно. Викладачі на зустрічі підтвердили самостійність визначення того, як проводити лекцію, практичне чи іншого типу заняття, та на власний розсуд обирають навчальні матеріали, методи, формати навчання, що відповідає принципам академічної свободи. Таким чином, форми та методи викладання сприяють досягненню цілей і ПРН у ОНП «Міжнародні економічні відносини».

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

У ЗВО інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів надається здобувачеві протягом усього періоду навчання в усній формі, починаючи зі вступної кампанії. Так зазначають викладачі і підтверджують аспіранти. Розклад занять аспірантів першого року навчання наведений на сайті <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/29433>. Цілі, ПРН та критерії оцінювання у ЗВО наведені в робочих програмах навчальних дисциплін (РПНД), які розміщуються на сайті кафедри, зокрема дисциплін за фахом на сайті <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/28359>. Викладачі та гарант програми підтвердили нагальну потребу створення силабусів для аспірантів. Під час зустрічей аспіранти підтвердили своєчасність подання інформації в повному обсязі і протягом усього періоду навчання. Отже, здобувачі мають усю необхідну інформацію щодо цілей, змісту та ПРН, порядку та критеріїв оцінювання у межах навчальних дисциплін ОНП.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОНП полягає у підготовці наукових доповідей, презентацій та есе аспірантами під час засвоєння навчальних дисциплін, серед яких слід виокремити «Презентацію наукових результатів та управління науковими проектами», «Інновації в сучасній педагогіці, організація та проведення навчальних робіт». Асистентська практика у 2019 н.р. відсутня, у 2020 н.р. – поновлена. Аспіранти активно беруть участь у науковій роботі кафедри МЕВ спільно з керівниками, що підтверджено спільними статтями, а також у міжнародних конференціях та спільних з викладачами грантових проектах. Зокрема, аспірантка Цімболинець Г. була учасником проекту «Надання публічних послуг університетами України». Викладачі програми в більшості своїй проводять дослідження у контексті навчальних дисциплін та тем дисертацій аспірантів. Посилання на літературні джерела є у РНПД.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Оновлення змісту освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі у ЗВО відпрацьовано, що підтверджується Методичними рекомендаціями щодо розробки робочих програм <https://www.uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/21495>, згідно з якими РНПД розробляється на період до п'яти років і щорічно перезатверджується. Викладачі під час зустрічі підтвердили перегляд щонайменше раз у два роки. Оновленню курсів даної ОНП також сприяє підвищення кваліфікації викладачів (стажування за кордоном (США (штат Орегон), Словаччині, Польщі)); участь у грантових проектах як національних, так і міжнародних; участь у міжнародних конференціях; консультування і співпраця з органами державної влади та місцевого самоврядування тощо. Водночас у РНПД «Теорія та методологія класичної і сучасної філософії» наводяться застарі літературні джерела і в кількості до двохсот позицій, що унеможлиблює та ускладнює вивчення даної дисципліни.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інтернаціоналізація діяльності ЗВО пов'язана в більшості з транскордонною співпрацею. Зокрема, ЗВО має тісні контакти з Конференцією Дунайського регіону та Європейською асоціацією університетів. Завдяки поглибленій інтернаціоналізації ЗВО та співпраці із закордонними закладами вищої освіти викладачі й аспіранти мають можливість підвищувати кваліфікацію за кордоном, проходити стажування. Аспіранти (Машкара В.В., Варшана Н.В., та ін.) і викладачі (Брензович К.С., Химинець В.В., Кушнір Н.О та ін.) підтвердили залучення запрошених гостей із закордонних навчальних закладів, що останній рік здійснюється через онлайн-візити. Зустріч зі здобувачами, НПП та аналіз уточнюючої інформації, наданої ЗВО, щодо відповідності викладачів ліцензійним умовам та дисциплінам, що викладаються, засвідчили, що аспіранти, наукові керівники, НПП постійно беруть участь у міжнародних стажуваннях, міжнародних конференціях за межами ЗВО. Водночас під час зустрічей з НПП та керівниками здобувачів було з'ясовано, що лише деякі викладачі (Мулеса О.Ю., Левкулич В.В.) програми мають публікації у журналах, які індексуються в авторитетних міжнародних наукометричних базах Scopus та Web of Science, у зв'язку з чим рекомендуємо посилити наукову роботу у цьому напрямку. Також під час зустрічі з НПП було з'ясовано, що наукові керівники аспірантів мають практичний досвід участі у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та /або впроваджуються.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Застосування сучасних методів та форм під час навчання, таких як кейси, воркшопи та інші. Використання ІТ-платформ ZOOM, MOODLE та інших, що допомагають координувати освітні бізнес-процеси. Залучення викладачів та аспірантів до участі у грантових міжнародних і національних конкурсах, міжнародних стажуваннях, а також у програмах міжнародної академічної мобільності. Найявна практика запрошення іноземних лекторів (візит-професорів) для проведення занять для аспірантів даної ОНП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

У ЗВО немає си́лабусів. Рекомендовано створити си́лабуси як форму інформування здобувачів вищої освіти про зміст та правила навчання і викладання Перегляд РНП відбувається раз у два роки; рекомендована література в деяких робочих програмах є доволі застарілою. Рекомендовано щорічно переглядати робочі програми та оновлювати літературні джерела (причому її кількість суттєво зменшити). У ЗВО слабо розвинена системи підвищення педагогічної майстерності. Рекомендовано заохочувати викладачів до підвищення педагогічної майстерності, аспірантів – до участі у програмах міжнародної академічної мобільності.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Оскільки, здобувачам вищої освіти своєчасно та належним чином надається необхідна інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання через РНПД та в усній формі, а керівництво ЗВО визнає необхідність створення си́лабусів, оновлення літератури в робочих програмах, а також розвитку системи підвищення педагогічної майстерності своїх викладачів, то ОНП, що акредитується, відповідає Критерію 4 із незначними відхиленнями, які не є суттєвими.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти визначені положенням «Про оцінювання навчальних досягнень студентів за кредитно-модульною системою ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/16074>), «Про порядок та методику проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5952>) та містяться в РНПД (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/22869>), які оприлюднені на сайті ЗВО. Форми контрольних заходів використовуються під час дистанційного навчання, зокрема, як зазначали здобувачі, з використанням платформи MOODLE. Спілкування з аспірантами засвідчило, що для більшості з них критерії оцінювання загалом є чіткими та зрозумілими. Наявні критерії дозволяють засвідчити досягнення результатів навчання для окремих освітніх компонентів та ОНП в цілому.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти для третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» відсутній. Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання аспірантом його індивідуального навчального плану. ОНП передбачає, що нормативною формою атестації є прилюдний захист результатів науково-дослідницької роботи, які представлені у вигляді дисертації.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Під час експертизи було з'ясовано, що форми контрольних заходів та критерії оцінювання повідомляються НПП в усній формі на початку навчального семестру протягом всього періоду навчання, а також прописані в РНПД. Терміни проведення модульного і підсумкового контролів визначаються заздалегідь і повідомляються здобувачам. НПП, що долучений до процесу підготовки аспірантів, під час професійної діяльності застосовує демократичний, студентоорієнтований підхід до викладання, що на їх думку дозволяє уникати виникнення конфліктних ситуацій. Під час онлайн-зустрічей аспіранти підтвердили, що конфліктних ситуацій на даній ОНП не було. Врегулювання конфліктів та суперечок здійснюється на основі Положення про порядок застосування заходів з врегулювання конфліктів та спорів (суперечок) у діяльності співробітників та здобувачів вищої освіти ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22964>). Аспіранти під час зустрічі повідомили про наявність у ЗВО комісії з урегулювання конфліктних ситуацій, що є постійно діючим робочим органом Університету. Даний орган відповідає за поширення інформації про Політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій в Університеті, надає інформаційну та консультативну підтримку керівництву структурних підрозділів щодо попередження конфліктних ситуацій, отримує і розглядає скарги у випадках виникнення конфліктних ситуацій в Університеті. На даній ОНП є аспіранти, відраховані за власним бажанням.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Процедури дотримання академічної доброчесності в ЗВО регулюються Положенням про академічну доброчесність (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/12223>). Перевірка наукових робіт та наукових праць на плагіат здійснюється за допомогою сервісу «StrikePlagiarism» та «Unicheck», що підтверджується існуючими договорами у ЗВО. Політики та процедури ЗВО щодо академічної доброчесності є чіткими та зрозумілими. Водночас під час зустрічі з аспірантами з'ясовано, що у ЗВО майже не проводяться заходи щодо дотримання учасниками освітнього процесу принципів академічної доброчесності, наприклад круглі столи, воркшопи та інші; разом з тим здійснюється інформаційна та консультативна робота викладачів з аспірантами. Також учасники освітнього процесу зазначили, що вони обізнані з доброчесністю та наслідками її порушення. Випадків виявлення порушення академічної доброчесності на ОНП протягом періоду здійснення освітньої діяльності не було. Під час зустрічі з викладачами та адміністративним персоналом було з'ясовано, що ЗВО чотири роки назад розпочав формувати репозитарій власними повнотекстовими роботами. Директор бібліотеки і гарант програми підтвердили, що НПП повільно поповнює репозитарій власними напрацюваннями, у зв'язку з чим ЕГ рекомендує сприяти пришвидшенню поповнення для підвищення ефективності перевірки наукових праць аспірантів на плагіат та реалізації політики академічної доброчесності.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Наявність у відкритих джерелах робочих програм навчальних дисциплін ОНП із чітко прописаними формами та критеріями оцінювання. Наявність у ЗВО Декларації про академічну доброчесність. Використання в Університеті ліцензованої програми перевірки текстів на наявність академічного плагіату.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Недостатність інформаційних заходів щодо популяризації академічної доброчесності. Рекомендовано ЗВО популяризувати академічну доброчесність через проведення різноманітних заходів (зустрічей, тренінгів, воркшопів, конференцій тощо). Обмеженість розміщення науковцями і викладачами власних наукових праць і надбань в електронному репозитарії бібліотеки ЗВО. Рекомендовано розміщувати в електронному репозитарії повнотекстові роботи здобувачів та наукові праці НПП.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Використовуються ліцензійні програми перевірки текстів на наявність академічного плагіату. Водночас має місце недостатність інформаційних заходів щодо популяризації академічної доброчесності серед здобувачів та необхідно продовжити формування електронного репозитарію власними науковими роботами. Отже, виходячи з релевантності викладеної інформації та підтверджуючих її фактів, питомої ваги окремих підкритеріїв в генеруванні підсумкової оцінки, можна зробити висновок щодо достатньої відповідності ОНП Критерію 5 із незначними відхиленнями, які не є суттєвими.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз таблиці 2 Відомостей про самооцінювання, зустріч з НПП, задіяними на ОНП, та надана уточнююча інформація про відповідність академічної та/або професійної кваліфікації викладачів навчальним дисциплінам, які вони забезпечують, засвідчують посередньо належну кваліфікацію. Зокрема, за останні п'ять років, протягом 2015-2020 рр. у деяких викладачів майже не виходили наукові праці (Смужаниця Д.І.), не усі викладачі підвищують професійний рівень кваліфікації, зокрема у сфері педагогічної майстерності та не усі проходили підвищення кваліфікації, стажування за останні п'ять років. Під час зустрічей з керівництвом та викладачами ЗВО та у Відомостях про самооцінювання зазначалося про здійснення преміювання науковців за публікації у виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз даних Scopus та Web of Science. Водночас, аналіз уточнюючої інформації довів недостатню наявність таких публікацій. Якісний склад групи забезпечення складається з 15 осіб: 1 керівник групи забезпечення, доктор економічних наук, 3 – докторів наук за різними спеціальностями, 1 – кандидат наук, професор, 9 – кандидатів наук за різними спеціальностями, доцентів, 1 – викладач, здобувач. Зустріч з академічним персоналом та аналізування результатів діяльності викладачів за даною ОНП засвідчила достатній професійно-кваліфікаційний рівень викладацького складу. Водночас, експертна група вважає за необхідне підвищувати рівень педагогічної майстерності викладачів, активізувати наукову роботу викладачів за даною ОНП.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний добір викладачів є прозорим і регулюються «Порядком проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/10570>). Конкурсний відбір проводиться на засадах відкритості, гласності, законності, рівності прав членів конкурсної комісії, колегіальності прийняття рішень конкурсною комісією, незалежності, об'єктивності та обґрунтованості рішень конкурсної комісії, неупередженого ставлення до кандидатів. Зустріч з академічним персоналом довела обізнаність викладачів щодо їх добору. Гарант ОНП, керівник аспірантури та докторантури підтвердили прозорість конкурсного добору. Експертна група вважає, що процедури

конкурсного відбору НПП на роботу є прозорими і дозволяють забезпечити належний рівень професіоналізму для ОНП.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Фокус-група роботодавців у кількості 6 осіб засвідчили, що до організації та реалізації освітнього процесу вони залучаються через спільну організацію міжнародних конференцій (Мітряєва С.І., радниця при дирекції Національного інституту стратегічних досліджень (НІСД)); спільну участь з НПП, аспірантами в реалізації міжнародних грантових проектів (Мітряєва С.І., радниця при дирекції НІСД, Манайло-Приходько Р.Ю., заст. голови Ужгородської РДА); проведення відкритих лекцій (Босак Мілош, представник інвесторів ЄС в Україні, Карцев Г.О., генеральний директор, СЕО Джейбіл-Україна). ЗВО також надав експертній групі підтверджувальні документи співпраці з іншими роботодавцями: меморандум про співпрацю з департаментом освіти і науки Закарпатської ОДА, НІСД, із низкою іноземних ЗВО

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Залучення професіоналів-практиків, в тому числі представників роботодавців для проведення лекцій або практичних занять на ОНП відбувається постійно. Крім того, низка викладачів і є практиками, зокрема гарант програми брав участь в рамках програми Норвезького фінансового механізму «Імплементація інноваційних підходів до транскордонного співробітництва». Водночас, відбувається активне залучення як вітчизняних, так і зарубіжних професіоналів та експертів галузі (Босак Мілош, представник інвесторів ЄС в Україні, член робочої групи ОНП; Філіпенко А.С., д.е.н., проф., рецензент ОНП) до проведення публічних лекцій, що було підтверджено під час зустрічей з роботодавцями, НПП, аспірантів. Роботодавці виявили готовність до проведення зустрічей зі здобувачами даної ОНП, та зазначили, що й надалі будуть надавати всебічні консультації аспірантам та залучати до грантових проектів (Мітряєва С.І., радниця при дирекції НІСД).

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

У ЗВО процес підвищення кваліфікації викладачів регулюється Положенням про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних та науково-педагогічних працівників ДВНЗ «Ужгородський національний університет» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5950>. Онлайн-зустріч з викладачами підтвердила, що викладачі постійно підвищують свою кваліфікацію через зарубіжні стажування, зокрема доц. Химинець В.В. пройшов стажування у Братиславському економічному університеті, доц. Брензович К.С. проходила наукове стажування в Інституті національної безпеки Поморської Академії в м. Слупськ та взяла участь у програмі стажувань «Open World» за напрямом «Освіта», доц. Ерфан Є.А. проходила стажування у Закарпатській філії НІСД тощо. Враховуючи високий рівень професіоналізму НПП, ЕГ рекомендує більше сприяти професійному розвитку викладачів через вдосконалення викладацької майстерності, зокрема через власні, розроблені даним ЗВО, програми для викладачів ОНП.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

ЗВО стимулює НПП до підвищення педагогічної майстерності та кваліфікації відповідно до Положення про рейтингування (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/20421>) та Розпорядження про преміювання авторських колективів (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/17154>). Зустріч з викладачами підтвердила, що Мулеса О.Ю., Приходько В.П., Химинець В.В. отримували надбавки до заробітної плати за результатами рейтингування. Також надаються премії за опубліковані статті у Scopus, WoS у розмірі 4-16 тис. грн, в залежності від імпаکت-фактора, квартиля. Викладачі за свою науково-педагогічну діяльність відзначаються Грамотами. Водночас ЗВО не проводить заходів щодо підвищення педагогічної майстерності. Експертна група рекомендує їх запровадити.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Зацікавленість та підтримка роботодавців щодо даної ОНП, зокрема готовність сприяти аспірантам щодо проходження практики в їхніх установах. Відбувається залучення професіоналів-практиків, роботодавців, експертів галузі щодо проведення круглих столів, конференцій, зустрічей зі здобувачами ОНП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Недостатньо розвинута в ЗВО система підвищення педагогічної майстерності. Рекомендовано посилити сприяння професійному розвитку викладачів в контексті вдосконалення викладацької майстерності, в тому числі розвивати власні програми щодо інноваційних технологій реалізації змісту навчання для ОНП третього рівня вищої освіти.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Зацікавленість стейкхолдерів у реалізації ОНП; ЗВО сприяє НПП у підвищенні кваліфікації через міжнародні стажування та стимулює написання наукових статей у фахових виданнях, що індексуються у Scopus / Web of Science. Водночас, ЕГ рекомендує посилити педагогічну майстерність. Виходячи з релевантності викладеної інформації та підтверджуючих її фактів, ЕГ вважає достатню відповідність ОНП Критерію 6 із незначними відхиленнями, які не є суттєвими.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час зустрічей із представниками допоміжних підрозділів директор Наукової бібліотеки підтвердила передплату фахових видань, наявність електронних видань зі спеціальності, що індексуються у Scopus / Web of Science, наявність електронного репозитарію. У ЗВО є в наявності комп'ютерні класи з вільним доступом до інтернету, вільний Wi-Fi в університеті, аудиторії, обладнані мультимедійними проекторами. Навчальний процес забезпечується вільним доступом до бібліотечних видань, науково-методичних праць тощо. Здобувачі користуються системою електронного навчання Moodle. Під час навчання в умовах карантинних заходів бібліотека всіляко реагує на запити аспірантів, допомагає їх обробляти у відповідності до своєї діяльності. Інформацію щодо відповідної матеріально-технічної бази подано у відповіді на запит з п.4 в системі Нацагентства.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Окрім описаних вище наявних умов для проведення занять та самонавчання, в ДВНЗ «УжНУ» є й інші складові освітнього середовища. Гарант та адміністративний персонал підтвердили наявність спортивних майданчиків, одного з найкращих басейнів у місті (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/student-sportandleasure>), де здобувачі і викладачі мають можливість займатися спортом безкоштовно. Крім того, серед дозвілля у ЗВО проводяться конкурси красунь, творчі вечори та інші заходи, які сприяють формуванню умов для всебічного розвитку особистості. ДВНЗ «УжНУ» забезпечує безоплатний доступ до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької, наукової діяльності в межах освітньої програми.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОНП. Зустріч з деканом підтвердила проведення обстеження технічного стану будівель, проведення ремонтних робіт, належний рівень протипожежного захисту, наявність інструкцій у сфері з охорони праці. У ЗВО діє відділ соціально-психологічної служби (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/deps-centre_psy), що здійснює систематичне психологічне та педагогічне вивчення навчально-виховного процесу, психофізіологічного розвитку студентської молоді, мотивів поведінки і діяльності з урахуванням вікових, інтелектуальних, фізичних, статевих та інших індивідуальних особливостей; сприяє створенню умов для саморозвитку та самовиховання осіб, що навчаються на ОНП. Аспіранти

за даною ОНП зазначили, що не мали потреб у зверненні до соціально-психологічної служби. ЕГ з'ясувала, що в навчальних корпусах працюють медичні пункти, усі приміщення ЗВО забезпечені охороною.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Відділ аспірантури та докторантури ДВНЗ «УжНУ» здійснює організаційну, інформаційну, консультаційну підтримку здобувачів освітнього рівня «доктор філософії»; кафедра міжнародних економічних відносин здійснює консультативну, освітню, інформаційну підтримку здобувачів. Підрозділ у ЗВО – Юридична клініка - безкоштовно надає консультування з правових питань особам, що навчаються, працівникам УжНУ (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/s_subdivisions-law_clinic/free_advice). Центр гуманітарно-виховної роботи, профорієнтації та працевлаштування (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/s_subdivisions-dep_hum_ed_work) сприяє працевлаштуванню випускників, здійснює організацію проведення виховних заходів, консультує здобувачів з питань працевлаштування. Студентська рада сприяє залученню здобувачів до обговорення та вдосконалення освітнього процесу. Дані про рівень задоволення на ОНП були надані ЕГ (https://docs.google.com/forms/d/1_DFZrXCqtap9sZ7CUA8mb6_CgVgdD7aFjo9F_pkRXfE/edit?ts=5fa70165&gxids=7628#responses), проаналізовані гарантом та робочою групою. Водночас відзначимо, що відсутня інформація щодо реагування на результати аналізу опитувань аспірантів. Важливим механізмом забезпечення інформаційної підтримки здобувачів ОНП є інтернет-сайт ЗВО, у тому числі сторінка факультету (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/facultyinterrelations>), де висвітлюються актуальні новини та анонси подій, розклади занять тощо. Активними є соцмережі, зокрема Фейсбук (<https://www.facebook.com/fmev.uzhnu/>) та Інстаграм (<https://www.instagram.com/p/B3fXOhdjs0Z/?igshid=kyoztqieyd9u>) для спільноти факультету міжнародних економічних відносин.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, зокрема умови доступності до навчальних приміщень для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення передбачено відповідно до вимог п.2.3. Статуту ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/9268>). Для забезпечення доступності та безперешкодного доступу до приміщень осіб з інвалідністю було встановлено пандуси, хоча не в усіх спорудах. Так, корпус, де знаходиться кафедра міжнародних економічних відносин, пандусами не обладнаний. Не усі споруди ЗВО мають спеціально обладнані сходи для осіб з обмеженими можливостями. Водночас, серед здобувачів ОНП, що акредитується, немає осіб з особливими потребами.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій у ДВНЗ «УжНУ» визначено Положенням про порядок застосування заходів з врегулювання конфліктів та спорів (суперечок) у діяльності співробітників та здобувачів вищої освіти Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22964>. У ЗВО створена та діє Комісія з врегулювання конфліктних ситуацій, до складу якої входять проректори, голова первинної профспілкової організації викладачів та співробітників, начальник відділу кадрів, начальник юридичного відділу, начальник навчальної частини, декани факультетів, представники органу студентського самоврядування та первинної профспілкової організації студентів. Під час спілкування з фокус-групами ЕГ з'ясувала, що звернень з боку аспірантів даної ОНП до адміністрації навчального закладу чи Комісії не надходило. Адміністрація Університету та керівництво факультету проводять внутрішні інформаційні та просвітницькі кампанії, спрямовані на підвищення рівня обізнаності трудового колективу та студентства щодо попередження конфліктних ситуацій, включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Дана ОНП на достатньому рівні забезпечена освітнім середовищем та матеріально - технічною базою. В аудиторіях належним чином облаштовані робочі місця та забезпечені технічними засобами. У здобувачів та НПП є вільний доступ до бібліотечних фондів, репозитарію, створюється підґрунтя для зростання якості освітнього процесу та наукової роботи викладачів та аспірантів. Створені умови для соціальної, психологічної та інформаційної підтримки.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Відсутня процедура реагування на результати аналізу опитувань аспірантів та оприлюднення інформації про результати такого реагування. Рекомендовано розробити процедуру реагування на результати аналізу опитувань аспірантів та оприлюднювати інформацію про результати такого реагування. Не всі корпуси, в яких навчаються здобувачі за даною ОНП, повністю задовольняють потреби осіб з обмеженими можливостями. Необхідно активізувати роботу з підвищення рівня доступності всіх навчальних корпусів та гуртожитків для осіб з обмеженими можливостями, в тому числі за рахунок обладнання приміщень пандусами.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Оскільки ОНП на достатньому рівні забезпечена освітнім середовищем і матеріально - технічною базою та створені достатні умови для соціальної, психологічної та інформаційної підтримки, але відсутня процедура реагування на результати аналізу опитувань аспірантів та оприлюднення інформації про результати такого реагування та не всі навчальні корпуси достатньо задовольняють потреби осіб з обмеженими можливостями, то ОНП, що акредитується, відповідає Критерію 7 із незначними відхиленнями, які не є суттєвими.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Аналіз відомостей про самооцінювання ОНП «Міжнародні економічні відносини» у ДВНЗ «УжНУ», аналіз нормативної бази «Положення про порядок розроблення, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22968>), а саме п.3.3 «Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм» доводить недостатню чіткість визначення процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми. Під час зустрічей з фокус-групами було з'ясовано, що основний перегляд припав на 2019 р. та 2020 р. ОНП у 2019 р., окрім зменшення кредитів, майже не відрізняється від ОНП у 2016 р. та проєкту ОНП на 2020 р., що був наданий ЕГ та розміщений на сайті аспірантури і докторантури. Основна і вибіркова частини за освітніми компонентами, не враховуючи перейменування, залишилися майже без змін.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

У наданій ЗВО інформації зазначається, що аспіранти беруть участь в обговоренні освітніх компонентів даної ОНП на засіданнях кафедри. Це було підтверджено під час зустрічі з аспірантами: В. Машкара залучалась до перегляду у 2019 р. та 2020 р., Ю. Дербаль в ОНП 2020 р. запропонував повернути педагогічну практику. Здобувачі у кількості 10 осіб, які були на зустрічі, підтвердили, що якість даної ОНП загалом їх задовольняє. Водночас, ЕГ вважає, що аспіранти недостатньо залучаються до перегляду ОНП, оскільки освітні компоненти основної частини залишилися без змін, а освітні компоненти вибіркової частини з 6 у 2016 та 2019 рр. зросли до 8 у 2020 р. (При цьому обираються лише 2 ОК)

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

ОНП «Міжнародні економічні відносини» має рецензії від Першого заступника голови Закарпатської облради Борто Й.Й. та проф. з ІМВ КНУ ім. Т. Шевченка Філіпенка А.С., які зазначають комплексний та цільовий підхід до підготовки докторів філософії за даною спеціальністю. Під час зустрічі з роботодавцями (5 осіб) членами ЕГ були виявлені позитивні відгуки щодо ОНП. Роботодавці Босак Мілош, Манайло-Приходько Р.Ю., Мітряєва С.І.

підтвердили свою участь в обговоренні ОНП та співпраці зі здобувачами. Роботодавці високо оцінили можливість практичної підготовки фахівців за даною ОНП у відповідності до ринкових потреб.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

У зв'язку з тим, що акредитація ОНП є первинною, то випускників програма ще не має. При цьому в ЗВО функціонує Центр кар'єри, завданням якого є сприяння професійному становленню майбутнього спеціаліста, формування бізнес-середовища для підтримки активного вибору й планування професійної кар'єри студентів і випускників, а також спрямування майбутніх фахівців до активного пошуку роботи та надання допомоги у працевлаштуванні. Під час зустрічі з адміністративним персоналом директорка Центру кар'єри Бутурлакiна Т.О. підтвердила факт надання допомоги щодо формування кар'єрної траєкторії здобувачів та сприяння їх працевлаштуванню. Під час зустрічі з НПП було з'ясовано, що окремі працівники кафедри МЕВ, наукові керівники аспірантів є випускниками ДВНЗ «УжНУ». Аспіранти Варшава О, Цімболинець Г. працюють у ЗВО. У майбутньому ЕГ рекомендує практику збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху аспірантів даної ОНП.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Дана ОНП акредитується вперше, тому керівництво ЗВО, НПП підтвердили, що зовнішній контроль якості вищої освіти не проводиться, лише внутрішній. Здійснювалось опитування здобувачів, у якому взяли участь 100% аспірантів, які навчаються за даною ОНП. Експертній групі була надана можливість ознайомитись із анкетною опитуванням (https://docs.google.com/forms/d/1_DFZrXCqtap9sZ7CUA8mb6_CgVgdD7aFj09F_pkRXfE/edit?ts=5fa70165&gxids=7628) та його результатами (https://docs.google.com/forms/d/1_DFZrXCqtap9sZ7CUA8mb6_CgVgdD7aFj09F_pkRXfE/edit?ts=5fa70165&gxids=7628#responses), згідно з якими 72,7% аспірантів зазначають, що їх очікування щодо обраної ОНП співпали з реальним змістом. Прикладом своєчасного реагування на виявлені недоліки в ОНП під час обговорення можна вважати повернення педагогічної практики в ОНП 2020 р. (оскільки в 2019 р. практика була вилучена).

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОНП «Міжнародні економічні відносини» є первинною, тому результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти, які беруться до уваги під час удосконалення ОП, відсутні.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

У ДВНЗ «УжНУ» розроблено «Положенням про моніторинг якості освітнього процесу» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/6141>), згідно з яким моніторинг проводиться на рівнях: викладач – кафедра – факультет – університет; студент – група – курс – факультет; та навчальна дисципліна – цикл підготовки – навчальний план. Моніторинг може включати опитування різних груп респондентів, тестування, проведення контрольних робіт тощо і здійснюється навчально-методичним відділом відповідно до нормативно-правових документів та даного Положення. У 2018 р. впроваджено Етичний кодекс (<https://www.uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/22896>), який уособлює цінності усіма учасниками освітнього процесу. Під час зустрічей було з'ясовано, що усі учасники освітнього процесу мають сформовану культуру якості, яка сприяє постійному розвитку ОНП та освітньої діяльності за цією програмою.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Роботодавці, які були представлені на онлайн-зустрічі, зацікавлені та підтримують дану ОНП. Позитивні практики: співпраця з Національним інститутом стратегічних досліджень, Інститутом міжнародних відносин КНУ ім. Т. Шевченка, спільна участь у грантових проектах.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Недосконала процедура періодичності перегляду освітньої програми (ОНП переглядалася у 2019 р. після її формування у 2016 р.). Рекомендовано розробити і затвердити чітку процедуру перегляду освітніх програм у ЗВО (раз на рік); Анкета для опитування здобувачів за даною освітньо-науковою програмою не повною мірою відображає якість ОНП та задоволеність здобувачів її реалізацією. Рекомендовано удосконалити дану анкету, зокрема деталізувати питання щодо задоволеності рівнем викладання у ЗВО, організацією навчального процесу, структурно-логічною послідовністю дисциплін, їх достатньою кількістю та обсягом, гнучкістю при формуванні індивідуального плану тощо.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

У ДВНЗ «УжНУ» за ОНП «Міжнародні економічні відносини» внутрішнє забезпечення якості освітньої діяльності потребує подальшого вдосконалення. Виходячи з викладеної інформації та підтверджуючих її фактів, ЕГ констатує достатню відповідність ОНП Критерію 8 із незначними відхиленнями, які можна усунути.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Основні внутрішні нормативно-правові акти, що визначають правила та процедури регулювання прав і обов'язків усіх учасників освітнього процесу, знаходяться у відкритому доступі на офіційному сайті УжНУ. Вони є доступними, чіткими і зрозумілими. Це, зокрема, Статут ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/9268>); Правила внутрішнього розпорядку ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/453>); та інші документи, що забезпечують організацію навчального процесу та сприяють якості даної ОНП (зокрема, Положення про організацію освітнього процесу ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5951>); Положенням про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/25262>) та інші нормативно-правові акти, що є доступними на офіційному сайті УжНУ (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/450>). Перевірено посилання на оприлюднену у відкритому доступі в мережі Інтернет інформацію про дану ОНП (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/24776>).

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

ЕГ з'ясувала, що посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про оприлюднення на офіційному веб-сайті ЗВО відповідного проекту даної ОНП 2020 р. з метою одержання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів), було оприлюднено на офіційному веб-сайті ЗВО від 16.10.2020 (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/28284>). Але механізм одержання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів) через веб-сайт відсутній. Гарант ОНП повідомив, що звернення заінтересованих сторін (стейкхолдерів) щодо зауважень та пропозицій за даною ОНП відбувається в усній формі.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ОНП розміщено на офіційному електронному ресурсі ЗВО та вона є доступною для всіх учасників освітнього процесу, яка була затверджена Вченою радою ЗВО (Протокол № 7 від 25.06.2019 р. та затверджено наказом ректора від 25.06.2019 р. No 294/01-04. Документ оприлюднено на сайті ЗВО (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/28360>). У документі відображено загальну інформацію про програму, програмні компетентності, перелік компонент, форми підсумкового контролю за компонентами, структурно-логічну схему освітньої програми тощо. Структурно-логічна схема освітньої програми сформована достатньо чітко. На сайті також розміщено робочі програми усіх освітніх компонентів, включених до освітньої програми (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/28359>). Обсяг інформації за ОНП, що оприлюднена на сайті, є достатнім для зацікавлених роботодавців, а також для того, щоб забезпечити можливість потенційним абітурієнтам зробити свідомий вибір щодо вступу на цю програму.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Достатня прозорість та публічність основних документів і процедур, що забезпечують та регулюють освітній процес в університеті та на ОНП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

У публічному доступі відсутня інформація від роботодавців та аспірантів щодо наданих ними пропозицій з удосконалення даної ОНП. На сайті ЗВО відсутній механізм одержання зауважень та пропозицій від стейкхолдерів. Рекомендовано запровадити механізм одержання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів) через веб-сайт ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ЕГ вважає, що за наданими фактами можна зробити висновок про загальну відповідність щодо вимог прозорості та публічності. Водночас ЕГ рекомендує запровадити на сайті ЗВО механізм одержання зауважень та пропозицій від стейкхолдерів. Отже, ОНП, що акредитується, відповідає Критерію 9 із незначними відхиленнями, які не є суттєвими.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Члени робочої групи даної ОНП переконані, що відповідність змісту ОНП науковим інтересам здобувачів засвідчує наявність у структурі програми таких обов'язкових дисциплін, як "Іноземна мова для комунікації у науково-педагогічному середовищі", "Теорія та методологія класичної та сучасної філософії", "Презентація наукових результатів та управління науковими проектами", "Сучасні інформаційні технології", "Міжнародні економічні відносини та світова економіка", а також вибіркових дисциплін. Проте, на думку ЕГ, у переліку обов'язкових освітніх компонент має місце лише одна ("Міжнародні економічні відносини та світова економіка"), яка формує фахові компетентності. Крім того, 6 вибіркових дисциплін (у проекті ОНП за 2020 р. - 8 вибіркових дисциплін) є недостатнім для охоплення всіх можливих напрямів наукових інтересів здобувачів у сфері МЄВ. А тому цей перелік потребує істотного доповнення. Щодо підготовки здобувачів до дослідницької діяльності, то ЕГ встановлено, що вивченню методології наукових досліджень присвячена лише одна тема (Тема 16 "Логіка та методологія наукового пізнання") дисципліни "Теорія та методологія класичної та сучасної філософії". Ознайомлення з робочою програмою даної дисципліни дозволило дійти висновку, що під час її вивчення фокусується увага більше на філософії, ніж на методології науки. З метою удосконалення змісту і структури ОНП рекомендовано уточнити назву курсу: "Філософія і методологія науки", а також посилити розділ присвячений методології наукових досліджень (для прикладу, за рахунок введення таких тем, як "Семантика" і "Евристика"). Підготовку здобувачів даної ОНП до викладацької діяльності забезпечують такі освітні компоненти ОНП, як "Інновації в сучасній педагогіці, організація та проведення навчальних занять", "Іноземна мова для комунікації у науково-педагогічному середовищі", "Сучасні

інформаційні технології». Навчальним планом 2016 р. була також передбачена педагогічна практика, але у плані 2019 р. вона була відсутня. Як запевнив гарант, виконуючи побажання аспірантів, у 2020 р. педагогічну практику знову ввели як освітню компоненту даної ОНП. ЕГ повністю схвалює таке рішення.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямів досліджень наукових керівників.

Експертна група встановила, що теми дисертаційних робіт обираються у відповідності до наукових інтересів аспірантів, відповідають актуальним проблемам розвитку сучасного світового господарства та міжнародних економічних відносин та узгоджуються з науковими інтересами керівників аспірантів. Наукові керівники мають публікації з проблематики аспірантів, науково-методичні праці у відповідності до вимог, що висуваються до написання робіт такого рівня, тобто можуть надавати консультації щодо структури, методів і підходів, новизни роботи доктора філософії. Так, аспірант Машкара-Чокнадій В.В. працює під керівництвом доц. Брензович К.С. над темою «Трансформація зовнішньоторговельної політики ЄС в умовах загострення глобальної конкуренції». Більшість наукових публікацій доц. Брензович К.С. присвячені аспектам регулювання міжнародної торгівлі, є спільні з аспірантом публікації. Цімболинець Г.І. працює під керівництвом проф. Химинця В.В. над темою «Грошові трансферти трудових мігрантів в системі МЕВ». Проблематиці трудової міграції присвячені їх спільні праці. Спільність наукових інтересів керівника доц. Ерфан Є.А. та аспіранта Заяць М.Т. знаходиться у площині досліджень транскордонного співробітництва. Інформація щодо відповідності напрямів досліджень аспірантів та їх наукових керівників за освітньо-науковою програмою «Міжнародні економічні відносини» подана у прикріпленому документі у відповіді на запит 2 в системі Нацагентства.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

Як запевнили ЕГ аспіранти даної ОНП, факультет міжнародних економічних відносин організаційно сприяє проведенню апробації результатів їх наукових досліджень. Здобувачі наукового ступеня доктора філософії мають можливість опублікувати власні матеріали у фаховому науковому журналі категорії «В» «Науковий вісник УжНУ. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство». Щороку на факультеті організуються конференції професорсько-викладацького складу, в роботі яких беруть участь і аспіранти, чотири рази на рік проводиться Інтернет-конференція. Щороку аспіранти виступають на науковому семінарі кафедри. За участю представників закордонних ЗВО, здобувачів і викладачів ОНП у ЗВО були проведені: 16-17 квітня 2018 р. міжнародна науково-практична конференція «Економічні, політичні та культурологічні аспекти європейської інтеграції України в умовах нових глобалізаційних викликів» <http://repository.vsau.org/getfile.php/15813.pdf> (за участю делегації викладачів Братиславського економічного університету, Словацька Республіка); 20-21 травня 2019 р. - міжнародна науково-практична конференція «Надання публічних послуг університетами України» у рамках проекту Програми малих грантів громадської дипломатії уряду США - «Освіта» (за участю викладачів із партнерських ЗВО США).

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

Здобувачі наукового ступеня доктора філософії мають можливість долучатися до програм обміну та стажувань. Однією з таких програм є програма стажувань «Open world», яка орієнтована на вивчення досвіду США з широкого кола питань та подальше впровадження його в Україні. Завдяки співпраці ДВНЗ «УжНУ» з іноземними навчальними закладами (International School of Management (Словаччина); Ekonomicka Univerzita Bratislava (Словаччина); Jan Evangelista Purkune University In Usti Nad Labem (Чехія); Polonia University In Czestochowa (Польща); The University of Oradea (Румунія); Eotvos Lorand University (Угорщина); Oregon State University (США)) та іншими стали можливими наукові стажування здобувачів ОНП за кордоном (Шумлянська І.А.), а також навчальні поїздки до закордонних університетів (Цімболинець Г.І.). Як запевнили ЕГ здобувачі, факультет організовує зустрічі аспірантів з представниками міжнародної академічної спільноти. Завдяки зустрічам і заняттям аспірантів із викладачами закордонних закладів-партнерів (П.Бобер, Л.Ширлі – Університет штату Орегон, Д.Дурнінг – Університет Джорджії (США)), ефективно реалізується інтернаціоналізація освітньої компоненти програми. Здійснюється підготовка та публікація наукових праць аспірантів у співавторстві з керівниками та іноземними науковцями у закордонних виданнях (у т. ч. індексованих у наукометричних базах) ФРН та Польщі у рамках НДР кафедри МЕВ, до якої у 2016-2019 рр. долучилися в якості партнерів та співавторів викладачі Університету Коменського (м.Братислава, СР) проф. М.Мачкінова, доценти М.Доброволска, Я.Голоніч, викладачі П.Матішак, П.Копінець, М.Нікел. Долученість аспірантів до міжнародної академічної спільноти проявляється не тільки у тісному науковому співробітництві, але і в опублікованих наукових працях з іноземними колегами. Для прикладу: The Chinese threat in the modern international economic relations (social-economic view), Palinchak M, Palinchak J, Posypanko O.–Trebisov.–2020.– 212 p., ISBN 978-80-972564-7-0 (The digital element of the Chinese banking system as a means of enhancing competitiveness), аспірант Посипанко О.А.; Tsimbolynets G. Labor Migration of Ukrainians and its

Importance for Development of Family Relations and Social Sphere of Ukraine / G. Tsimbolynets, V. Khymynets, J. Holonic. // CLINICAL SOCIAL WORK AND HEALTH INTERVENTION. – 2019. – С. Р. 15–23 Режим доступу: <https://clinicalsocialwork.eu/wp-content/uploads/2019/11/csw-03-2019-cele-1.pdf> , аспірант Цімболинець Г.І. Словацько-українське транскордонне співробітництво в Карпатському регіоні: інституційний потенціал локалізації та кластерного розвитку // Бобрик В. О., Гайдош М., Приходько В., Устич С. / Inovacii slovensko - ukrajinskej cezhranicnej spoluprace. Marian Gajdos, Serhij Ustyc (eds.). Centrum spolocenskych a psychologickych vied SAV, 2017. С. 131-140, аспірант Бобрик В.О.

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Наукові керівники аспірантів мають практичний досвід участі у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та /або впроваджуються. Зокрема, вони виступили розробниками Концепції інноваційного розвитку ДВНЗ «УжНУ» на період до 2025 р. та ініціаторами створення Міжнародного консорціуму університетів, розробниками зовнішньоекономічних, інфраструктурних та інвестиційних розділів Стратегії соціально-економічного розвитку Закарпатської області та м. Ужгорода на 2015-2020 рр., 2021-2027 рр., 2019-2030 рр. Наукові керівники аспірантів за даною ОНП (Приходько В.П., Химинець В.В., Брензович К.С., Король М.М., Шинкар В.А., Ерфан Є.А., Кушнір Н.О., Дроздовський Я.П) є виконавцями науково-дослідної теми кафедри міжнародних економічних відносин «Україна в системі європейської політичної та економічної інтеграції» (№ держреєстрації 0116U003324), з 2020 року «Трансформація Європейського Союзу: економічні, міграційні та інституційні аспекти» (№ держреєстрації 0120U100386). Крім того, гарант даної ОНП, проф. Приходько В.П. брав участь у реалізації Проєкту Норвезького фінансового механізму (Проєкт СВ 01030 «Інформаційне Забезпечення та імплементація інноваційних підходів у ТКС Словаччини та України»), а також Проєкту «Інноваційний університет – інструмент інтеграції в європейській освітній і науковий простір» (№ 21470150), що втілюється за фінансової підтримки Міжнародного Вишеградського фонду. Аспіранти також залучені до розробок окремих аспектів науково-дослідної роботи. За результатом проведених досліджень на кафедрі опубліковано колективну монографію (Україна в системі європейської інтеграції : [в 2 ч.] / М. Палінчак, В. Приходько, В. Химинець [та ін.] ; ред.-упоряд.: В. Шинкар, О. Єгорова, С. Рошко ; Ужгород. нац. ун-т. – Ужгород : РІК-У, 2016. – 339 с. – Ч. 1. Монографія ; Ч. 2. Навч. посіб.), в якій в тому числі опубліковано праці здобувачів у співавторстві з керівниками. Участь наукових керівників у дослідницьких проектах представлено в таблиці у відповіді на запит 3 в системі Нацагентства.

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Процедури дотримання академічної доброчесності в ЗВО регулюються Положенням про академічну доброчесність (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/12223>). Відповідно до цього Положення за порушення академічної доброчесності до науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти застосовуються заходи юридичної відповідальності відповідно до вимог законодавства України, Статуту «УжНУ», Правил внутрішнього розпорядку та інших локальних нормативних актів ДВНЗ «УжНУ». Порушення загальноприйнятих норм поведінки, ігнорування норм етики, моралі та громадської свідомості, етичних норм академічної та наукової діяльності може розглядатися комісією з питань академічної доброчесності та етики як вчинення аморального проступку, що за своїм характером несумісний із продовженням роботи або навчання в ДВНЗ «УжНУ». У 2018 р. у рамках реалізації Проєкту сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) у ДВНЗ «УжНУ» проведено тренінг на тему: «Розробка програм та новітні методики викладання» (<https://mediacenter.uzhnu.edu.ua/news/uzhnivtsiv-navchaly-akademichnij-dobrochesnosti/2018-10-25-26796>), в якому взяли участь викладачі та аспіранти кафедри МЕВ. Перевірка наукових робіт та наукових праць на плагіат здійснюється за допомогою сервісу «StrikePlagiarism» та «Unicheck», що підтверджується існуючими договорами у ЗВО. Політики та процедури ЗВО щодо академічної доброчесності є чіткими та зрозумілими. Експертною групою встановлено, що протягом реалізації ОНП «Міжнародні економічні відносини» випадків академічної недоброчесності та академічного плагіату не виявлено.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

Зміст ОНП відповідає науковим інтересам аспірантів і забезпечує їх підготовку до викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю. Наукова діяльність аспірантів відповідає напрямкам досліджень їх наукових керівників. ЗВО організаційно та матеріально забезпечує в межах ОНП можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів. Університет забезпечує можливості для долучення аспірантів до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю. ЗВО забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

У переліку обов'язкових освітніх компонент має місце лише одна ("Міжнародні економічні відносини та світова економіка"), яка формує фахові компетентності. Крім того, 6 вибіркової дисципліни (у проєкті ОНП за 2020 р. - 8 вибіркової дисципліни) є недостатнім для охоплення всіх можливих напрямів наукових інтересів здобувачів у сфері МEB. Рекомендовано розширити перелік як обов'язкових, так і вибіркової дисципліни з метою збільшення повноти охоплення наукових інтересів здобувачів. Вивченню методології наукових досліджень присвячена лише одна тема дисципліни "Теорія та методологія класичної та сучасної філософії", причому під час вивчення цієї дисципліни фокусується увага більше на філософії, ніж на методології науки. Рекомендовано уточнити назву курсу: "Філософія і методологія науки", а також посилити розділ, присвячений методології наукових досліджень (для прикладу, за рахунок введення таких тем, як "Семантика" і "Евристика").

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

Оскільки зміст ОНП та напрями досліджень наукових керівників відповідають науковим інтересам аспірантів, ЗВО забезпечує можливості для апробації результатів наукових досліджень здобувачів та їх долучення до міжнародної академічної спільноти, забезпечує дотримання академічної доброчесності, а зміст і структура ОНП потребують перегляду на предмет їх доповнення і уточнення, то освітньо-професійна програма загалом відповідає Критерію 10, а виявлені експертною групою недоліки не є суттєвими та можуть бути виправленими у відповідності до рекомендацій.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Процедура проведення акредитації була належним чином забезпечена з боку ЗВО – ДВНЗ "Ужгородський національний університет". Жодного натяку на організаційні порушення виявлено не було. Експертна група отримала позитивні враження від спілкування з керівництвом ЗВО, гарантом та усіма стейкхолдерами за ОНП "Міжнародні економічні відносини".

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	В
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	В
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	В
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	В
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	В
Критерій 6. Людські ресурси	В
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	В

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	B

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Георгіаді Неллі Георгіївна

Члени експертної групи

Ткаленко Світлана Іванівна

Коняєва Єлизавета Григорівна